

68 Χρόνια από την Μεγάλη Μάχη του Γράμμου! ...Αύγουστος του 49 «Το χρονικό!»

/ [Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός](#)

Image not found or type unknown

ΤΙΜΗ ΚΑΙ ΔΟΞΑ ΣΤΟΥΣ ΝΕΚΡΟΥΣ ΜΑΣ

Το εναρκτήριο λάκτισμα αυτής της αχρείαστης περιπέτειας του έθνους δόθηκε από τάγμα εκτελεστών του ΚΚΕ. Το βράδυ της 30ής, ξημερώματα 31ης Μαρτίου (ημέρα των πρώτων μεταπολεμικών εκλογών), 33 αντάρτες με επικεφαλής τον Αλέξανδρο Ρόσιο (καπετάν Υψηλάντης το παρατσούκλι του)

..Εισέβαλαν στον σταθμό Χωροφυλακής στο Λιτόχωρο Πιερίας και δολοφόνησαν εννέα χωροφύλακες και δύο εθνοφύλακες....Αργότερα ο Ρόσιος έγινε και Βουλευτής του ΠΑΣΟΚ !

Το ΚΚΕ του Νίκου Ζαχαριάδη επιδίωκε πάση θυσία το αιματοκύλισμα και γι' αυτό επέλεξε να απέχει από τις εκλογές και να επιδοθεί σε μια σειρά αιματηρών επιθέσεων, που δεν έδινε καμιά άλλη επιλογή στο κράτος από τη βίαιη καταστολή.

Αξίζει να σημειωθεί ότι ο Αλέξανδρος Ρόσιος επέστρεψε στην Ελλάδα το 1976 έπειτα από πολυετή εξορία, εκμεταλλευόμενος την αμνηστία που έδωσε η κυβέρνηση Καραμανλή το 1976.

Μόλις επέστρεψε εντάχθηκε στο ΠΑΣΟΚ και έγινε μέλος της Κεντρικής Επιτροπής και του Εκτελεστικού Γραφείου του κόμματος.

Συνάντηση μεταξύ του ΕΛΑΣ και εκπροσώπων του ΕΕΣ στον κάμπο της Κοζάνης, 14 Σεπτεμβρίου 1944. Από τα δεξιά: στρατιώτης του ΕΕΣ, Υψηλάντης (ΕΛΑΣ), Μιχάλαγας (ΕΕΣ), λοχαγός Arthur Wickstead (Σύνδεσμος Αξιωματικός, Force 133), Ελευθεριάδης (ΕΕΣ), υπολοχαγός Donald Lambshead (Σύνταγμα Υποστήριξης).

67 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΝΙΚΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ ΣΕ ΓΡΑΜΜΟ-ΒΙΤΣΙ

Η Νίκη των Εθνικών δυνάμεων στον Γράμμο και στο Βίτσι τον Αύγουστο του 1949 έκλεισε τον κύκλο της αλληλοσφαγής των Ελλήνων, που μας επέβαλε ο διεθνής εβραιοκομμουνισμός.

Με την κατάληψη του υψώματος Κάμενικ, στις 05.40 της 30ης Αυγούστου, και την ύψωση της Ελληνική Σημαίας, έληξε επισήμως ο ανταρτοπόλεμος.

Για να φτάσουμε στη Νίκη, επί του ΔΣΕ και της SNOF, που είχαν την αμέριστη βοήθεια της Σοβ. Ενωσης, της Κομμουνιστικής Γιουγκοσλαβίας, της Αλβανίας, και της Βουλγαρίας, χρειάστηκαν, το «Δόγμα Τρούμαν», τον Μάρτιο του 1947, και το «Σχέδιο Μάρσαλ», απόφαση να τεθούν εκτός νόμου το ΚΚΕ και το ΕΑΜ τον Ιανουάριο του 1948 και η ρήξη Τίτο -Στάλιν το καλοκαίρι του 1948, που προκάλεσε και την καθαίρεση του Βαφειάδη από όλα του τα αξιώματα και στη διαγραφή του από το ΚΚΕ.

Η αποπομπή της Γιουγκοσλαβίας από το Ινφορμπιρό της Κ.Διεθνούς ανακοινώθηκε επίσημα στις 28 Ιουνίου του 1948. Δύο μέρες μετά, οι Γιουγκοσλάβοι άρχισαν τις ανεπίσημες επαφές με τους Αμερικάνους διπλωμάτες στο Βελιγράδι. Σαν αντάλλαγμα για την βοήθεια που λάμβανε από τους σλαβοκομμουνιστές το ΚΚΕ υποστήριξε την απαίτηση των Βουλγάρων κομμουνιστών να μην επιβληθούν κυρώσεις στη Βουλγαρία για την επιδρομή της στην Ελλάδα παρά το πλευρό των Γερμανών, και στην 5η Ολομέλεια, υιοθέτησε τη θέση περί αποσπάσεως της Μακεδονίας από την Ελλάδα.

Η 5η Ολομέλεια της ΚΕ του ΚΚΕ στην οποία πήραν μέρος 26 τακτικά και αναπληρωματικά μέλη, συνήλθε "στο βουνό", δηλαδή σε μια εκκλησία στους Φαράδες της Πρέσπας, στις 30 και 31 Γενάρη του 1949 και εξέλεξε ως «τακτικά μέλη» του ΠΓ τους Ν. Ζαχαριάδη, Γ. Ιωαννίδη, Μ. Παρτσαλίδη, Β. Μπαρτζιώτα, Δ. Βλαντά και αναπληρωματικά τους Λ. Στρίγκο, Π. Ρούσο, Γ. Γούσια.

Το «Πολεμικό Συμβούλιο» που έδωσε τη μάχη στον Γράμμο και το Βίτσι αποτέλεσαν οι: Ν. Ζαχαριάδης ως πρόεδρος, Γ. Ιωαννίδης, Β. Μπαρτζιώτας, Δ. Βλαντάς, Γ. Γούσιας, Κ. Καραγιώργης, Γ. Ερυθριάδης (Πετρής), Κ. Κολιγιάννης, Στ. Γκιουζέλης.

Τον Δεκέμβριο του 1948, οι εθνικές δυνάμεις ανέλαβαν μεγάλες επιχειρήσεις εκκαθάρισης της Πελοποννήσου, με το σχέδιο “Περιστέρα”. Στις 29 Γενάρη του 1949, ο στρατηγός Τσακαλώτος παρέδωσε τη διοίκηση των δυνάμεων της Πελοποννήσου στον στρατηγό Πετζόπουλο. Η εκκαθάριση της Πελοποννήσου ουσιαστικά είχε τελειώσει.

Στις 11 Απρίλη 1949 ο Ν. Ζαχαριάδης κλήθηκε να πάει στη Μόσχα και γύρισε στις 19 Απρίλη.

Στις αρχές της Άνοιξης, ο Εθνικός Στρατός έθεσε σε εφαρμογή το σχέδιο Πύραυλος για την εκκαθάριση της Στέρεάς Ελλάδας και της νότιας Θεσσαλίας. Το σχέδιο ολοκληρώθηκε με επιτυχία στις αρχές του καλοκαιριού. Παράλληλα με τις επιχειρήσεις σε Θεσσαλία και Ρούμελη, ο Εθνικός Στρατός πραγματοποίησε εκκαθαριστικές επιχειρήσεις στη Μακεδονία και τη Θράκη.

Τον Μάη και τον Ιούνη πραγματοποιήθηκαν επιθέσεις εναντίον του ΔΣΕ στα Κερδύλια, στη Χαλκιδική, στο Μπέλες, στην περιοχή Κομοτηνής - Έβρου. Στις 24 Ιουνίου 1949 πέθανε ο πρωθυπουργός της Θεμιστοκλής Σοφούλης σε ηλικία 89 ετών, και τον διαδέχθηκε ο Αλέξανδρος Διομήδης, ενώ το σύνολο σχεδόν της χώρας είχε εκκαθαριστεί από τους Κομμουνιστοσυμμορίτες, και ο όγκος των δυνάμεων του ΔΣΕ είχε συγκεντρωθεί στα ελληνοαλβανικά σύνορα, στο Γράμμο και στη Δυτική Μακεδονία, ανάμεσα σε Φλώρινα και Καστοριά, στο Βίτσι, απ όπου επικοινωνούσαν με την Αλβανία και τη Γιουγκοσλαβία μέσω των Πρεσπών.

Στις 2 Ιουλίου 1949 ο Ζαχαριάδης συναντήθηκε μυστικά στην Κορυτσά, με τον Ε. Χότζα. Στις 11 Ιουλίου 1949, ο Τίτο με συμβουλή των αμερικανών, έκλεισε τα γιουγκοσλαβικά σύνορα για το ΚΚΕ.

Τον Ιούλιο έγιναν εκκαθαριστικές επιχειρήσεις στο Καϊμακτσαλάν. Ακόμη, δυνάμεις του Α` Σώματος Στρατού επιτέθηκαν στην περιοχή του Σουλίου αναγκάζοντας την 159η ταξιαρχία του Δημοκρατικού Στρατού να ελιχθεί προς το Γράμμο.

Για την οριστική ήττα του ΔΣΕ και την ολοσχερή εξόντωση των δυνάμεων του, το ΓΕΣ εκπόνησε το σχέδιο «Πυρσός» το οποίο θα εξελισσόταν σε τρεις φάσεις

. Η πρώτη φάση , «Πυρσός Α'», ήταν ο αντιπερισπασμός στον Γράμμο και άρχισε τη νύχτα της 2ας προς 3η Αυγούστου 1949. Η επιχείρηση ανατέθηκε σε μονάδες του Α' Σώματος Στρατού με Διοικητή τον στρατηγό Θ.Τσακαλώτο.

Οι εχθροπραξίες κράτησαν έξι ημέρες και οι κυβερνητικές δυνάμεις όχι μόνο κατόρθωσαν να καθηλώσουν τις δυνάμεις του εχθρού αλλά και κατέλαβαν σημαντικές στρατηγικές θέσεις στον Βορειοανατολικό και στον Νότιο Γράμμο.

Στις 10 Αυγούστου εξαπολύθηκε ο «Πυρσός Β'», η κύρια φάση της όλης επιχείρησης, που είχε στόχο να εξοντώσει τις δυνάμεις του ΔΣΕ που βρίσκονταν στο Βίτσι, σε θέσεις εξαιρετικά οχυρές, και την οποία ανέλαβε το Β' Σώμα Στρατού με διοικητή τον στρατηγό Μανιδάκη.

Οι μάχες διήρκεσαν μέχρι τις 14 Αυγούστου. Στις 16 Αυγούστου το Βίτσι είχε εκκαθαριστεί πλήρως .Το μεγαλύτερο μέρος των δυνάμεών του ΔΣΕ ωστόσο , κατόρθωσε να διαφύγει, και από τη χερσόνησο Πυξός, ανάμεσα στη Μικρή και στη Μεγάλη Πρέσπα. Οι διασωθέντες του Βίτσι, μέσω Αλβανίας, κατόρθωσαν να φτάσουν στον Γράμμο.

Το ΠΓ του ΚΚΕ που εγκατέλειψε το Βροντερό και την Πύλη, συζήτησε την εξέλιξη των επιχειρήσεων στις 20 Αυγούστου μάλλον στην Αλβανία, και έριξε το σύνθημα «ο Γράμμος θα γίνει ο τάφος του Μοναρχοφασισμού».

Η τρίτη φάση της επιχείρησης «Πυρσός », που στρεφόταν κατά του Γράμμου, όπου τώρα είχαν συγκεντρωθεί όλες οι δυνάμεις του ΔΣΕ, εξαπολύθηκε στις 24 Αυγούστου.

Ο Χαρίλαος Φλωράκης (Καπετάν Γιώτης) στο Γράμμο με τους Κατσαπλιάδες του!

Η κατεύθυνση της επιθέσεως είχε δύο άξονες: ο ένας προς Ψωριάρικα -Μονόπυλο -

Πουριά - Φούσια - Πέτρα Οσμάν την οποία ανέλαβαν οι 42η και 43η Ταξιαρχίες της ΙΧ Μεραρχίας με διοικητή τον υποστράτηγο Στέφανο Κατσομήτρο και ο άλλος προς Ανθρωπάκο -Τσάρνο- Υψώματα Παπούλη και Φλάμπουρο-Μπάρα- Γκόλιο-Κάμενικ με σκοπό τον αποκλεισμό των Κομμουνιστικών Δυνάμεων και τη διακοπή της επικοινωνίας τους με την Αλβανία, που ανέλαβε η Ιη «Σιδηρά Μεραρχία», με Διοικητή τον Στρατηγό Θεμιστοκλή Κετσέα.

Η ΙΙΙ μεραρχία καταδρομών, κινήθηκε προς Μαύρη Πέτρα-Κιάφα-ύψωμα 2520. Η κατάληψη της κορυφογραμμής του Τσάρνο, ανατέθηκε στην 52 Ταξιαρχία με Διοικητή το Συνταγματάρχη Χρήστο Τριανταφυλλίδη.

Τις πρώτες πρωινές ώρες της 24ης Αυγούστου, ο Ελληνικός Στρατός ξεκίνησε την τελική του επίθεση στο Γράμμο. Προς το Τσάρνο κινήθηκε ο 3ος Λόχος του 594 ΤΠ, με Διοικητή το Λοχαγό Χαράλαμπο Πολίτη, που υπέστη μεγάλες απώλειες, χάνοντας τρεις Αξιωματικούς και πενήντα επτά στρατιώτες του και ενισχύθηκε από μια Διλοχία με επικεφαλής το Λοχαγό Αντώνιο Ρήγα, που έπεσε μαχόμενος. Το Τσάρνο κατελήφθη από το 594 ΤΠ στις 25 Αυγούστου .

Η 43η ταξιαρχία εξαπέλυσε την επίθεση της στις 21:00 μ.μ. της 24ης Αυγούστου, και προωθούμενη μεταξύ της Αλεβίτσας και του Γιαννοχωρίου, κατέλαβε στις 05.40 της 25ης το υψώματα Κόντρα Πολίγκα, στις 07.00 το ύψωμα ΠΙΟΥ, και στις 09.50 μετά από σκληρό αγώνα τα Ψωριάρικα.

Η 42η , Ταξιαρχία δεχόμενη πυρά του αλβανικού πυροβολικού κατέλαβε τα

Καλύβια Κατσάρα, και το ύψωμα 1463. Το Μονόπυλο, κατελήφθη με τη συμβολή των τεθωρακισμένων . Στις 26 , η 41η Ταξιαρχία, ανακοίνωσε στις 12.30 , ότι κατέλαβε την Πόρτα Οσμάν, και συνέχισε προς Γκούμελ-Σακούλι- ύψωμα 2520 .

Η επιτυχής προέλαση της 41ης Ταξιαρχίας, που υπερκέρασε τη γραμμή άμυνας του ΔΣΕ και εισχώρησε στα «μετόπισθεν» κατά μήκος των αλβανικών Συνόρων, κλείνοντας τη διάβαση Πέτρα Οσμάν, από όπου πέρναγε και ο χωματόδρομος προς την Αλβανία που είχαν διανοίξει οι αντάρτες, δημιούργησε τις προϋποθέσεις για την πλήρη περικύκλωση του ΔΣΕ.

Το «πολεμικό συμβούλιο» και το Πολιτικό Γραφείο του ΚΚΕ, που σκόπευαν να δώσουν την κύρια μάχη στη γραμμή ΠΑΠΟΥΛΗ-ΣΚΑΛΑ-ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ, εξέτασαν την κατάσταση και αποφάσισαν να δραπετεύσουν και διέταξαν την εκκένωση του Γράμμου, μέσω της μοναδικής διόδου διαφυγής που τους απέμενε, του αυχένα της ΜΠΑΡΑΣ, στο Πληκάτι της Κόνιτσας.

Ο Ζαχαριάδης και η “ηγεσία” δραπετεύσαν και άφησαν τους ηλίθιους να δοξαστούν. Στις 27 Αυγούστου οι αντάρτες πρόβαλαν λυσσώδη αντίσταση στην επίθεση της ΙΙΙ Μεραρχίας Καταδρομών στο ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ, που έπεσε μετά από άσκοπες πολύνεκρες μάχες στις 17.35.

Η ΙΙΙ Μεραρχία συνέχισε την προέλαση της προς χωρίο ΓΡΑΜΜΟΣ-2520-ΚΙΑΦΑ. Ήδη όμως η διαταγή της εκκένωσης είχε διαδοθεί στο βουνό τα ξημερώματα της 28ης

και άρχισε η γενική υποχώρηση του ΔΣΕ.

Όσοι πρόλαβαν διέφυγαν από τη διάβαση Μπάρα , υπό καταιγισμό πυρός του πυροβολικού και της αεροπορίας. Ο αυχένας της Μπάρας κατελήφθη από την 61η Ταξιαρχία και λοκατζήδες της III Μεραρχίας, στις 14.00 της 29ης , κλείνοντας τη λαβίδα στην οποία πιάστηκαν όσοι δεν πρόλαβαν να κατέβουν από το βουνό. Ο Ελληνικός Στρατός, και ο Ελληνικός λαός, νίκησαν. Κατέρρευσε ο εμφύλιος που μας επέβαλαν οι Εβραιοκομμουνιστές.

Ο (ΔΣΕ) είχε στο Βίτσι περίπου 9000 άνδρες γυναίκες και «παιδιά». Από αυτούς βρέθηκαν και καταμετρήθηκαν από τον ΕΣ 1182 νεκροί, ενώ 637 αντάρτες παραδόθηκαν, και περίπου 6000 πέρασαν μέσω Αλβανίας στον Γράμμο, αλλά δεν πρόλαβαν να αναπτυχθούν όλοι μέχρι τις 24 Αυγούστου που άρχισε η τελική επίθεση.

Στον Γράμμο, η δύναμη των ανταρτών στις αρχές Αυγούστου ήταν 7300 περίπου. Κατά τις επιχειρήσεις (ΠΥΡΣΟΣ 1) σκοτώθηκαν 280, 400 τραυματίστηκαν, και 59 παραδόθηκαν. Έτσι στην φάση των τελικών επιχειρήσεων στον Γράμμο βρίσκονταν 12500 περίπου αντάρτες.

Καταδρομείς κάνουν Απόβαση στις Πρέσπες το 1949 !

Από αυτούς βρέθηκαν και καταμετρήθηκαν 922 νεκροί, 765 συνελήφθησαν και 179 παραδόθηκαν. Οι υπόλοιποι 10.500 πέρασαν στην Αλβανία. Για τον αριθμό των τραυματιών μια εκτίμηση μπορεί να γίνει από τη δυναμικότητα του νοσοκομείου για τους αντάρτες , που έφτιαξαν οι Πολωνοί στην Αλβανία το 1949, και το οποίο είχε δυναμικότητα 2000 κρεβάτια.

Για τη μεταφορά τους στην Πολωνία, που ολοκληρώθηκε τον Ιανουάριο του 1950, έγιναν 12 δρομολόγια του ειδικά διασκευασμένου για το σκοπό αυτό πλοίου «Kociuszko».

Στις 04/09/1949 , ο Ζαχαριάδης αναχώρησε από τα Τίρανα για τη Σοβιετική Ενωση, όπου συναντήθηκε με τον Στάλιν στον Καύκασο, στις 16 Σεπτεμβρίου, σε μια κομματική βίλα στις όχθες της λίμνης Ρίτσα, όπου ο Σοβιετικός ηγέτης παραθέριζε. Εκεί συμφωνήθηκε το πλαίσιο των κοινών εκτιμήσεων ΚΚΕ /ΚΚΣΕ «για την ήττα», και η γραμμή του ΚΚΕ «μπροστά στη νέα κατάσταση» και , κανονίστηκαν ζητήματα σχετικά με την εγκατάσταση των πολιτικών προσφύγων - μαχητών του ΔΣΕ, στην ΕΣΣΔ και στις λαϊκές Δημοκρατίες.

Το πρωί της 17ης Οκτωβρίου του 1949, η «Προσωρινή Δημοκρατική Κυβέρνηση» των ανταρτών έδωσε οριστικό τέλος στις εχθροπραξίες, με διάγγελμα που μεταδόθηκε από ραδιοσταθμό του Βουκουρεστίου. Στο διάγγελμα αυτό, μεταξύ άλλων, αναφέρονται και τα εξής:

«Ο ΔΣΕ σταμάτησε την αιματοχυσία για να σώσει την Ελλάδα από την ολοκληρωτική εκμηδένιση και τα συμφέροντα του τόπου τα έβαλε πάνω απ' όλα. Οι δυνάμεις μας στο Βίτσι και το Γράμμο σταμάτησαν τον πόλεμο για να διευκολύνουν την ειρήνευση στην Ελλάδα. Αυτό δεν σημαίνει συνθηκολόγηση.

Σημαίνει απόλυτη προσήλωση στο συμφέρον της πατρίδας, που δε θέλαμε να δούμε ολοκληρωτικά κατεστραμμένη. Ο ΔΣΕ δεν κατέθεσε τα όπλα, μονάχα τα έθεσε παρά πόδα. Υποχώρησε μπροστά στην τεράστια υλική υπεροχή που συγκέντρωσαν

οι ξένοι καταχτητές ενισχυμένοι απ' την Τιτοϊκή αποστασία και προδοσία που τον χτύπησε πισώπλατα. Μα ο ΔΣΕ δεν λύγισε και δεν συντρίφτηκε. Παραμένει ισχυρός με ακέραιες τις δυνάμεις του».

Επειδή όμως οι περιφερόμενοι στα βουνά αντάρτες δεν είχαν τρανζίστορ, και επειδή η πολιτική του «όπλου παρά πόδα», και των «εμπροσθοφυλακών» που άφησε πίσω του ο ΔΣΕ, η αιματοχυσία συνεχίστηκε το και το 1950, με 191 νεκρούς του Εθνικού στρατού και 201 αντάρτες. Ο αγώνας για την ελευθερία μας στοίχισε υπέρογκες θυσίες.

Η Ελλάδα μεταβλήθηκε σε απέραντο νεκροταφείο. Οι απώλειες του Εθνικού Στρατού στις επιχειρήσεις της περιόδου 1946-49 έφθασαν στις 18000 νεκρούς και αγνοούμενους και οι απώλειες του ΔΣΕ ήσαν 40.000 νεκροί, και αγνοούμενοι.

Σε αυτόν τον απολογισμό, δεν περιλαμβάνονται οι 7000 νεκροί των Δεκεμβριανών, οι 10.000 δολοφονημένοι άμαχοι στην περίοδο 1943-49, οι 3600 εκτελεσμένοι με αποφάσεις των στρατιδικείων, και οι απώλειες από την πείνα και τις αρρώστιες.

Για να συνειδητοποιήσουμε την έκταση της εμφύλιας σφαγής, πρέπει να συγκρίνουμε τις 58000 νεκρούς στις μάχες του Συμμοριτοπόλεμου με τις συνολικές απώλειες του Εθνικού στρατού στους Βαλκανικούς πολέμους του 12 - 13, (740 αξιωματικοί και 14.400 οπλίτες), στη Μικρασιατική εκστρατεία του 1919 - 22, (1.270 αξιωματικοί και 36.000 στρατιώτες), στον Ελληνοϊταλικό και Ελληνογερμανικό πόλεμο του 1940 - 41 (300 αξιωματικοί και 7.900 στρατιώτες). 60000 σε τρεις πολέμους και 58000 στον εμφύλιο.

Αυτά πέτυχε το ΚΚΕ.

Τα χωριά ερημώθηκαν. Τα σπίτια ρήμαξαν, ο κόσμος ξεσπιτώθηκε και ορφάνεψε. 815.000 πρόσφυγες. Τον Οκτώβριο του 1949, οι «Συμμοριτόπληκτοι» πρόσφυγες ήσαν 648.000, ενώ άλλοι 166.000 είχαν ήδη επιστρέψει στα χωριά τους.

Η νίκη στο Γράμμο και στο Βίτσι ήταν νίκη ελευθερίας για τον Ελληνικό λαό. Αιώνια ας είναι η μνήμη των Αξιωματικών και οπλιτών του Στρατού μας που έπεσαν στον Γράμμο και το Βίτσι!

ΣΠΥΡΟΣ ΧΑΤΖΑΡΑΣ

ΥΓ. Απόλυτα ενδιαφέρουσα μαρτυρία από την πλευρά του ΔΣΕ.

Έχει τεράστιο ενδιαφέρον ότι ο μάρτυρας δεν έμαθε στις 28 Αυγούστου για τη «σύμπτυξη», και ότι ο Ζαχαριάδης με τους «βοηθούς» του Γούσιας και Βλαντά υποδεχόταν τους αντάρτες στη «φιλόξενη ΛΔ Αλβανίας»

ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΜΕΡΑ ΣΤΟ ΓΡΑΜΜΟ (Δεκαέξι ώρες σε πύρινο κλοιό) ,Γιάννη Β. Καραστάθη Ολόκληρο το κείμενο στο <http://anasintaxi.awardspace.com/67-68.htm>

Το 1949 παρόλο που ο συσχετισμός των δυνάμεων, ύστερα και από το ανοιχτό πέρασμα του Τίτο στο στρατόπεδο του ιμπεριαλισμού, είχε αλλάξει αποφασιστικά προς όφελος του κυβερνητικού στρατού, ο Δημοκρατικός Στρατός και το 1949 έδωσε πολλές και αποφασιστικές νικηφόρες μάχες. Και μόνο η προδοσία του Τίτο σ' αυτή την καμπή, μας ανάγκασε σε υποχώρηση.

Οι μάχες στο Βίτσι άρχισαν στις 10 και τελείωσαν στις 14 Αυγούστου 1949. Η ενεργητική άμυνα των τμημάτων του ΔΣΕ ήταν τόσο δεινή που ξάφνιασε το ΓΕΣ και τον υπερστρατηγό τους Βαν Φλητ, αφού πολλές φορές περνούσαμε σε αντεπιθέσεις. Στις 14.8. από το Βίτσι περάσαμε στο Γράμμο. Είμαστε στο 3ο Τάγμα, εφεδρεία του Γενικού Αρχηγείου του ΔΣΕ. Στις 24.8. άρχισαν και δω οι γενικές επιχειρήσεις του εχθρού. 27 Αυγούστου 1949.

Η αντίσταση των μαχητών του ΔΣΕ και στο Γράμμο είναι πραγματικά υπεράνθρωπη. 27.8.1949, ώρα 11 το βράδυ. Οι μάχες κόπασαν .Επικρατεί μια ύπουλη ηρεμία .

Σ' αυτήν την ανάπαυλα η διοίκηση του Τάγματος οι σ. Καρυοφίλης Γιάννης και Μούστος Μενέλαος συγκάλεσαν σύσκεψη των αξιωματικών για αυξημένη επαγρύπνηση και ετοιμότητα για να αντιμετωπίσουμε τις αυριανές επιθέσεις του εχθρού που θα είναι σφοδρές και αποφασιστικές. Η διαταγή του Γ.Α. είναι να ενισχύσουμε τα τμήματα που αμύνονται στο βορειοδυτικό Φλάμπουρο.

Στο Γράμμο προς το παρόν δεν έχουμε σοβαρές απώλειες, η δύναμη του Τάγματος αυξήθηκε από ενισχύσεις και προσκολλημένους, μεταξύ αυτών και δυο ανώτερων στελεχών των σ. Θανάση Χατζή, Αντισυνταγματάρχη Π.Ε. και Θανάση Ρόμπα, Ταγματάρχη της Λαϊκής Πολιτοφυλακής. 28 Αυγούστου 1949, ώρα 5.30 το πρωί.(σ.σ.

Ενώ η ηγεσία του ΚΚΕ έχει περάσει στην Αλβανία). Οι μάχες άρχισαν πριν ανατείλει ο ήλιος και είναι πολύ σκληρές. Έχουμε τραυματίες δυο Λοχαγούς. Ο κυβερνητικός στρατός διασπά τη γραμμή του γειτονικού μας τμήματος, αγκιστρώνεται στα γύρω υψώματα του ΒΑ Φλάμπουρου και κινείται κυκλωτικά. 28.8.1949, 6 ώρα το απόγευμα.

Η κατάσταση είναι κρίσιμη. Ο διοικητής με τοποθετεί στην εμπροσθοφυλακή του Τάγματος με εντολή να κρατήσουμε τον Αυχένα στο Φλάμπουρο, αφήνοντας κατά μικρά διαστήματα συνδέσμους-δείκτες. Η διοίκηση μένει στο τέλος της φάλαγγας. Οι επιθέσεις που δεχόμαστε κατά κύματα από τους λοκατζήδες είναι ισχυρότατες και φονικές .

Στη μάχη αυτή η διοίκηση με ένα τμήμα αποκόπηκαν από τον υπόλοιπο κορμό του Τάγματος. Ο εχθρός μας κυκλώνει, κόβοντας δυτικά τον Αυχένα, το μοναδικό πέρασμα προς Γράμμουστα-Αλβανία. 28.8.1949, ώρα 9 το βράδυ.

Ο κλοιός γύρω μας έχει ολοκληρωθεί. Δεν τολμούν όμως να μας επιτεθούν τη νύχτα στο δάσος «Παραδοθείτε ρε κορόιδα να γλυτώσετε... σας περιμένει η εξόντωση σας την Αυγήν», μας κράζουν οι φασίστες αξιωματικοί, ρίχνοντας συνεχώς τροχιοδεικτικές ριπές, πάνω από τα κεφάλαια μας για εκφοβισμό.

Από τις πρωινές μάχες μέχρι στιγμής έχουμε τρεις τραυματίες και έναν νεκρό τον Π.Ε. διμοιρίας σ. Χρήστο Δάσιο. Το χειρότερο όμως είναι ότι μείναμε χωρίς τη διοίκηση μας. Η κατάσταση επιβάλλει αμέσως κάποιον να αναλάβουν προσωρινά τη διοίκηση. Μαχητές και αξιωματικοί, μαζί και οι σ. Θ. Χατζής και Θ. Ρόμπας προτείνουν εμένα, μέλος του Επιτελείου του Τάγματος.

Εκλέξαμε και άλλους ψυχομένους εθελοντές συντρόφους, όπως το Γιώργο Καράτζο από το Ντέντσικο ή τη Ζέρμα, που γνώριζε τα μέρη αυτά καλά, το Χάρη και άλλους που μου διαφεύγουν τα επίθετα τους 29 Αυγούστου 1949, ώρα 00.30 μετά τα μεσάνυχτα.

Αρχίζουμε αθόρυβα, μέσα από μια χαράδρα την επιχείρηση έξοδο από τον κλοιό. Μπροστά πηγαίνει η διμοιρία του Γ. Καράτζου, Κινούμαστε μόλις Βόρειο-Ανατολικά, τελείως αντίθετα από τον Αυχένα, στα μετόπισθεν του εχθρού. 29 Αυγούστου 1949, ώρα 01.30 ξανασμίγουμε με το αποκομμένο τμήμα και τη διοίκηση του Τάγματος. Περνάμε ανάμεσα από αραιή διάταξη του κυβερνητικού στρατού, που σε ορισμένα σημεία δεν απέχουμε ούτε 50 μέτρα από τις σκοπιές τους χωρίς να μας πυροβολούν, πιθανόν γιατί μας θεωρούν δικό τους τμήμα.

Δεν μπορούν να διανοηθούν ότι «οι συμμορίτες» έχουν διεισδύσει τόσο βαθειά και

βρίσκονται τόσο κοντά τους. 29.8.1949, ώρα 03.00. Βγήκαμε από το δάσος που μας προστάτευε. Κινούμαστε Νότιο-Ανατολικά. Μπροστά μας δεξιά η Πόρτα Οσμάν φυσικό οχυρό που τώρα το κατέχει ο εχθρός.

Μια τυχαία σύμπτωση, ο εμβολισμός με ένα Τάγμα του κυβερνητικού στρατού που ανηφόριζε και αιφνιδιάστηκε, καθώς και η σύντομη μάχη σώμα με σώμα που ακολούθησε, έγινε αιτία να αποκαλυφθεί η διείσδυση μας. Άναψαν τα γύρω υψώματα. Ανασυνταχτήκαμε αμέσως με μικρές απώλειες μόνον σε αγνοούμενους. 29.8.1949, ώρα 07.00 το πρωί. Περνάμε κοντά στη θέση που ήταν πριν το Γενικό Νοσοκομείο του Δημοκρατικού Στρατού, καταδιωκόμενοι από εχθρικές δυνάμεις που μας πλαγιοβάλλουν και από Ανατολικά.

Εδώ αναγκαστήκαμε να δώσουμε σύντομη και σκληρή μάχη. Τους καθηλώσαμε προσωρινά, έχουμε όμως απώλειες σε νεκρούς, τραυματίες και αγνοούμενους. Ώρα 10.00. Η καταδίωξη συνεχίζεται με ενισχυμένες από ΜΑΥδες δυνάμεις.. Υποφέρουμε πολύ από τη δίψα, ιδιαίτερα οι τραυματίες μας. Ώρα 11.30. Αφήσαμε την προστατευτική χαράδρα, γιατί πιο πέρα είχε στήσει ενέδρα ο εχθρός.

Τώρα διαγράφουμε ένα τόξο με Νοτιο-Δυτική κατεύθυνση. Πάνω στο ύψωμα δεξιό μας γίνεται φονική μάχη να συγκρατήσουν τον εχθρό, είναι όμως πολύ λίγοι οι δικοί μας και αναγκάζονται να ελιχθούνε. Τη στιγμή αυτή δεχτήκαμε ισχυρό μπαράζ πυροβολικού.

Δεν έχουμε θύματα, πολεμώντας προχωράμε παρακάμπτοντας τον φλεγόμενο Αυχένα και με μια υπεράνθρωπη προσπάθεια μέσα από μια παραπλήσια χαράδρα ξεγλιστράμε . 29 Αυγούστου 1949, ώρα 12.30-13.00. Ύστερα από έναν εξαιρετικά δύσκολο, εξαντλητικό και τολμηρό ελιγμό, στα μετόπισθεν του εχθρού, που κράτησε 16 ολόκληρες ώρες, πατούσαμε πάλι, για λίγο όμως, στο Λεύτερο ακόμα ΓΡΑΜΜΟ.

Το Τάγμα μας βγήκε από τον πύρινο κλοιό, με μικρές σχετικά απώλειες : Τρεις νεκροί , ο Ανθυπολοχαγός Χρήστος Δάσιος στις 28.8 , ο υπολοχαγός του Λόχου Μηχανημάτων και ο Ταγματάρχης σ. Θανάσης Ρόμπας.

Οι δυο τελευταίοι σύντροφοι μας τραυματίστηκαν πολύ βαριά στις 29.8.1949 το πρωί και αυτοκτόνησαν για να μην πέσουν στα χέρια των λοκατζήδων , (που ήταν μέλη και στελέχη του ΚΚΕ), 6 ελαφρά τραυματίες, και 40 αγνοούμενοι, Δεν προφτάσαμε να ξεκουραστούμε.

Στις 14.30, γύρω μας ξέσπασαν καινούργιες μάχες και κατά τις 5 το απόγευμα ο εχθρός κατέλαβε την κορυφή του θρυλικού Γράμμου Νο. 2522 και κινείται από Βορά προς Νότο την Μπάρα και από Νότο προς Βορά για να κλείσει το μοναδικό

πέρασμα μας προς την Αλβανία.

Ως τα σύνορα απομένουν περίπου χίλια μέτρα. Το Τάγμα μόλις πέρασε στη ΛΔ. Αλβανίας Εγώ με δυσκολία σέρνω το τραυματισμένο μου πόδι. 29 Αυγούστου 1949, ώρα 7 το απόγευμα.

Έριξα μερικές ριπές με το αυτόματο μου για όλους τους νεκρούς μας και ορκίστηκα και δρασκελίσα την οριοθετική γραμμή προς τη φιλόξενη ΛΔ Αλβανίας. Και μέσα σ' αυτόν τον πύρινο καταιγισμό, που η ζωή όλων μας παίζονταν «κορώνα-γράμματα», δοκιμάσαμε τη μεγαλύτερη έκπληξη της ζωής μας.

Ανάμεσα στα οργανωμένα τμήματα, που διαβαίνουμε τα Ελληνο-Αλβανικά σύνορα, βρίσκεται και ο ΓΓ του ΚΚΕ σ. Νίκος Ζαχαριάδης και οι σ. Γ. Γούσιας και Λ. Βλαντάς με 7 ή 8 συνδέσμους. Αυτός ήταν ο Ν. Ζαχαριάδης. Τον γνωρίσαμε θαρραλέο οδηγητή στην πρώτη γραμμή και ψύχραιμο παλικάρι στη σύμπτυξη.

[http://filopatria.wordpress.com/ veteranos.gr](http://filopatria.wordpress.com/veteranos.gr)